

Delårsrapport med prognos 2 2023

Socialnämnden

Beslutad av Socialnämnden, den 28 september 2023

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Områdeschefens bedömning och analys	4
2.1 Analys av verksamhetens prognos.....	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.3 Förväntad utveckling 2024–2026	5
3. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning	7
3.1 Nämndmål relaterade till Kommunfullmäktiges GEH-mål.....	8
3.2 Övriga mål och uppdrag	10
4. Analys av nämndens ekonomi	12
4.1 Enheternas delårsresultat och prognos	13
4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	15
4.3 Verksamheternas delårsresultat och prognos	17
4.4 Investeringar	21
5. Fem år i sammandrag.....	22
6. Bilagor.....	23
Bilaga 1: Beslutade åtgärder.....	23
Bilaga 2	30
Bilaga 3	31

1. Förslag till beslut.

Delårsrapport med prognos 2 syftar till att redovisa det ekonomiska resultatet efter årets åtta första månader samt en ekonomisk prognos för helåret 2023.

Socialnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs, bidra till kommunens strategiska utveckling, arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet samt upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Verksamheten ska genomföra sitt grunduppdrag med god kvalitet och rättssäkerhet samt utveckla verksamheten mot de nämndmål Socialnämnden fastslagit för 2023, inom ramen för de strategiska mål som satts upp i ÖSB. För att göra detta har verksamheterna ekonomiska och personella resurser som ska användas på ett effektivt sätt.

Tillsammans ska resurserna bidra till kommunens mål om en långsiktig och hållbar ekonomi samt utveckling i övrigt. Detta kräver bland annat att nämnden är en attraktiv arbetsgivare, bidrar till att kommunens lokaler nyttjas på ett effektivt sätt, samt med hjälp av digitalisering och annan kvalitetsutveckling utvecklar sin verksamhet.

Efter augusti visar prognosen för 2023 ett förväntat underskott på 81,5 mnkr. Nämndens verksamheter i egen drift, exklusive ensamkommande barn och unga, väntas redovisa ett överskott på 3,1 mnkr. Verksamheten för ensamkommande barn och unga väntas ha en ekonomi i balans vid året slut, medan verksamheten externa köp prognosticerar ett underskott på 84,6 mnkr mot budget. Till skillnad mot senaste åren prognostisera personalkostnader i princip en ekonomi i balans, vilket är i enlighet med nämndens ambition.

En lång rad åtgärder genomförs och planeras i syfte att säkerställa effektivitet i verksamheten och tillsammans med andra aktörer.

Socialförvaltningens förslag till Socialnämnden

1. Socialnämnden fastställer Delårsrapport med prognos 2 för 2023.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. I syfte att säkerställa en ekonomi i balans får förvaltningen i uppdrag att vidta åtgärder i enlighet med *Bilaga 1, Beslutade åtgärder*. Beslutade och vidtagna åtgärder ska löpande följas upp under året.

2. Områdeschefens bedömning och analys

2.1 Analys av verksamhetens prognos

Socialnämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 81,5 mnkr för 2023. Nästan hela avvikelsen återfinns inom köp av extern vård och behandling där fler individer per dygn beviljats insats, än vad tilldelad ram täcker kostnaderna för. Nämnden ser fortsatt en viss negativ utveckling avseende familjehemsvård, där allt större andel insatser till barn utförs via konsulentorganisation till en högre kostnad än vid egna uppdragstagare.

I enlighet med nämndens ambition, och till skillnad mot de senaste åren, väntas hela personalbudgeten för året utnyttjas, vilket ger förutsättningar för en högre effektivitet i handläggningen och på sikt en högre andel insatser i egen regi. Jämfört med 2022 medför detta dock att nämndens nettokostnad prognostiseras att öka med 99 mnkr.

Verksamhetens uppfattning är fortsatt att nämndens främsta möjlighet för att genomföra samma uppdrag utifrån samma ambitionsnivå som idag, och samtidigt säkerställa att den kommunala köpkraften räcker för målgruppernas behov, är genom att utföra en högre andel insatser i egen regi, vilket också skapar en högre grad av kontroll över process och kvalitet.

Flera kartläggande och verksamhetsutvecklande uppdrag pågår eller planeras för att åstadkomma detta. Utmaningen är att en högre andel insatser i egen regi av nödvändighet innebär en högre nivå av fasta kostnader i form av främst personal och lokaler. Även kommunens fleråriga process för lokalförsörjning är en utmaning.

För att säkra effektivitet vid en mer omfattande verksamhet i egen regi, behöver också i viss mån flexibiliteten minska i enskilda ärenden gällande individuella lösningar och matchning mot lämpligaste utförare utifrån individens behov och egna önskemål.

Nämnden bedöms bedriva sitt uppdrag med tillräcklig kvalitet utifrån de förutsättningar och utmaningar som råder i form av exempelvis ekonomiskt underskott, kompetensförsörjningsutmaningar och desinformationsspridningen om IFOs uppdrag. Prognosen är att de nämndmål som rapporteras i delårsrapporten kommer nå målpuffyllelse under året.

2.1.1 Områdeschefen övriga inspel

Individ- och familjeomsorgen bevittnar och verkar i en snabb och oroande samhällsutveckling. Detta kan på sikt innebära utmaningar som ännu är oöverskådliga. Redan idag innebär detta kostnadsökningar som på olika sätt motverkar de kostnadsminskningar som nämnden är ålagda att göra och döljer samtidigt effekten av det intensiva åtgärdsarbete som pågår.

Den bild av ungdomars kriminalitetsutveckling som lyfts fram nationellt, är påtaglig även i Örebro. Verksamheten uppmärksammar allt yngre barn och ungdomar med koppling till kriminella grupperingar och med prokriminella attribut och attityder.

Verksamheten genomför också långt fler LVM-utredningar, gällande vuxna missbrukares behov av tvångsvård, än tidigare år. Under första halvan 2023 har igenomsnitt 20 LVM utredningar inletts per månad, vilket nästan är en fördubbling av det normala antalet.

Det är fortsatt en hög andel av de orosanmälningar som inkommer som avser barn och ungdomar som utsätts för eller bevittnar våld i sina nära relationer. Våldsutsatta vuxna och deras barn, som söker och får stöd av verksamheten har en alltmer komplex problematik där våldsutsattheten är det yttersta uttrycket för en icke fungerande vardag.

Verksamhetsområdets chefer och områdesledning behöver lägga mer tid och energi än någonsin på hantering av systematiska kampanjer mot nämndens uppdrag, och

medborgares uttryck för frustration kopplat till enskilda ärenden. Situationen leder till hot mot såväl verksamheten som enskilda utövare av sitt uppdrag. I perioder upplevs situationen så pass allvarlig att politikers, chefers och medarbetares privatliv riskerar att påverkas.

Samtidigt skapar andra offentliga verksamheters ekonomiska, bemanningsmässiga och organisatoriska situation risk för att Socialnämnden, inom ramen för nämndens yttersta ansvar för medborgarna, får stå för kostsamma insatser i väntan på andra huvudmäns insatser.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Många av nämndens verksamheter har stora utmaningar i att rekrytera och behålla medarbetare med relevant kompetens och erfarenhet utöver grundkompetens, vilket ofta ger längre rekryteringsglapp och längre introduktionstid än vanligt. Konsekvensen kan bli ett önskat överskott av budgeterade medel för personalkostnader och sviktande förutsättningar att bedriva effektiv handläggning och kvalitativa insatser i kommunens egen regi. Strategiskt och långsiktigt arbete tillsammans med HR-avdelningen pågår. Verksamheternas ambition är att nyttja hela budgetutrymmet som avsatts för personalkostnader, och på så sätt bidra till lägre andel externa insatser och när det är lämpligt kortare placeringstider genom kompletterande hemmaplans-lösningar. Prognosen för personalkostnader 2023 pekar mot att ambitionen kommer uppnås i hög grad.

Under vintern ökade den lokalt baserade desinformationsspridningen om IFOs uppdrag och verksamhet i omfattning. Konsekvenserna innebär återkommande bedömningar och hantering av hot, risk och säkerhet, med personlarm och väktarrondering i såväl verksamhetslokaler som privata hemmiljöer. Situationen har en betydande påverkan på medarbetares arbetsmiljö, men också ledningsresurser och ekonomi. Verksamheten ser att förutsättningar för personalförsörjning och den medborgarnära verksamheten och en rättssäker handläggning i förlängningen riskerar att påverkas.

Under kommande period förändras kollektivavtalets regler avseende medarbetares rätt till schemalagd dygnsvila, som en anpassning till EU:s arbetstidsdirektiv. Detta påverkar verksamheter vars personal även arbetar andra tider än kontorstider. För Socialjouren har förändringarna inneburit en utökad grundbemanning, samt reviderat avtal inom den avtalssamverkan som finns med en rad länskommuner. Nämndens boendeverksamheter och fältgruppen beräknas kunna hantera förändringarna inom befintlig bemanning, dock med förväntad kostnadsökning för korttidsvikarier. För HVB-verksamheten har ett sent besked tagit bort möjligheten till sovande jour och det blir nödvändigt med två vakna nattmedarbetare per nämndens tre HVB-hem. Detta innebär att verksamheten behöver utökas med nio årsarbetare, drygt 5 mnkr. På sikt väntas regleringen också ge högre dygnspris för extern HVB-vård. Generellt finns också en risk för att attraktiviteten för schemalagda tjänster påverkas och därmed ökar kompetensförsörjningsutmaningen.

Precis som övriga samhället ser nämnden ekonomiska konsekvenser av inflation och generell kostnadsökning. Detta blir särskilt utmanande när verksamheten redan flera år har ett betydande underskott.

2.3 Förväntad utveckling 2024–2026

Socialtjänsten och Socialnämndens ansvarsområde är inne i en tid av förändring, för att möta välfärdens resursutmaningar och de sociala utmaningar som finns i dagens samhälls- och familjeliv. På nationell nivå fortgår beredningen av förslag till ny Socialtjänstlag samt om en ny fördelning av ansvaret för missbruksvård, mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård. Även förslag på förändringar som rör såväl

verksamhetsområdet för Statens institutionsstyrelse (SiS) som andra ändringar i regleringar kopplat till unga i kriminalitetsutveckling bereds.

Under 2024 väntas ambitionshöjande regleringar kring skydd för våldsutsatta barn och vuxna. För detta finns beslut om utökning av det generella statsbidraget på totalt 37 kr/invånare. SKR menar dock att man frångått finansieringsprincipen och bedömer att ambitionshöjningen för målgruppen innebär en beräknad kostnadsökning på 228 kr/invånare. I princip hela den kommunala kostnaden för våldsutsatta barn och vuxna finns hos Socialnämnden, och nämndens resursbehov väntas öka i motsvarande utsträckning.

Den reformperiod som väntas kommer påverka såväl lagstiftning, socialnämndens ansvar, organisering och arbetssätt, som processer och samverkansstrukturer. Det innebär att Socialnämndens verksamheter de närmaste åren kan antas behöva hantera större förändringar på lokala, regionala och nationella initiativ.

Utvecklingsarbetet som initieras nationellt har också en tydlig koppling till omställningsarbetet till Nära vård. Frågor om gränsdragningar mellan verksamheters ansvar respektive uppdrag och möjligheter till samarbete kring enskilda, såväl inom kommunen som i relation till andra aktörer, är fortsatt utmanande. Offentliga verksamheters ekonomiska, bemanningsmässiga och organisatoriska situation skapar risk för att Socialnämnden, inom ramen för nämndens yttersta ansvar för medborgarna, får stå för kostsamma insatser i väntan på andra huvudmäns insatser. Under perioden pågår fortsatt utveckling av samverkan, integrerade verksamheter och gemensamma arbetssätt inom ramen för den nya Socialförvaltningen

Arbetet inom NOD-projektet förväntas innebära stora förändringar i arbetssätt och arbetsvardag för medarbetarna, men även att förändringar i nuvarande lokaler behöver stå tillbaka. För såväl nämndens myndighetsutövning som eget utförande har arbetet inom projektet pausats. Fördröjningen innebär stora utmaningar i att säkerställa lämpliga utrymmen och fysisk arbetsmiljö vid exempelvis personalförstärkning och utökning av verksamhet i eget utförande.

Nämnden ser möjliga konsekvenser för verksamheten, av den ekonomiskt osäkra tid som Sverige och omvärlden är i. Ytterligare en tid av individuell och kollektiv stress riskerar att öka belastningen på redan utsatta grupper och familjer. På längre sikt kan en lågkonjunktur innebära betydande påverkan för många av de målgrupper nämnden möter, rörande exempelvis barns utsatthet och missbruk.

Därutöver måste Socialnämnden ha förmåga att möta förändringar och händelser i omvärlden, så som exempelvis upploppet i Sveaparken som gav merarbete och merkostnader kopplat till placeringar av minderåriga. Men även merarbete och pedagogiska utmaningar utifrån den opinionsbildning som pågår kring den svenska socialtjänstens uppdrag rörande barn i behov av skydd och stöd. Det senare ger även kraftigt ökade kostnader för bevakning, samt bidrar till ytterligare utmaningar gällande kompetensförsörjning och nämndens möjligheter att motivera familjer och enskilda till nödvändiga insatser.

Internt pågår ett intensivt arbete med en lång rad åtgärder för att göra verksamheten mer effektiv och hålla tillbaka volymerna av kostnadsdrivande externa insatser. Systematiken i utvecklingsarbetet kommer öka och kan väntas ge såväl kvalitativa som ekonomiska effekter.

3. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning

Socialnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

Detta utförs i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av nämndens resurser.

I samband med delår 2 sker uppföljning kopplad till de av Kommunfullmäktiges strategiska mål som definieras som mål med betydelse för god ekonomisk hushållning (GEH-mål). Uppföljning kopplad till samtliga strategiska mål sker i samband med årsberättelse. Uppföljningen fokuserar på Socialnämndens egna mål relaterade till Kommunfullmäktiges strategiska mål.

För varje nämndmål görs en prognos för måluppfyllelse. Prognosen kompletteras med en kortfattad slutsats av den analys som gjorts avseende verksamhetens prestation i linje med målet.

I avsnitt 3.2 sker uppföljning av de nämndmål som inte är direkt relaterade till något av Kommunfullmäktiges strategiska mål.

3.1 Nämndmål relaterade till Kommunfullmäktiges GEH-mål

Strategiskt mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö

Under 2022 ökade nämndens kompetensförsörjningsutmaningar. Även till gängse personalomsättning är det ofta svårt att rekrytera medarbetare med relevant kompetens och erfarenhet. Dessutom är personalrörligheten större än normalt i vissa verksamheter. Detta riskerar påverka flödet i handläggningen och tillgången till resurser för interna insatser.

Utmaningar med kompetensförsörjning skapar ibland också svårigheter att uppfylla de förväntningar som finns på att agera för att förhindra och åtgärda synliga samhällsutmaningar. Samtidigt tar rekryteringsarbete mycket tid från chefernas arbete med bland annat kvalitetssäkring och verksamhetsutveckling.

Strategiskt arbete med särskild inriktning på detta pågår tillsammans med HR-avdelningen för att motverka utvecklingen, säkra kompetensförsörjningen och befintliga medarbetares arbetsmiljö.

Nämndmål: Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
x		

För att nämndmålet ska betraktas som uppnått för 2023 ska båda indikatorerna nått sina målvärden.

Utöver indikatorerna följs utvecklingen mot målet genom bland annat resultat från arbetsmängdsmätning, personalomsättning (externa avgångar som visar på kommunens attraktivitet) och medarbetares frånvaro.

Indikatorer för uppföljning av målet		Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Målvärde 2023
Nämndens totala HME-värde	Totalt	75	78	78	78-80	Samma eller högre än 2022.
	Kvinnor		78	78		
	Män		80	78		
Områdesledningen har fastställt en beskrivning av pågående och planerade åtgärder för att öka förmågan att rekrytera och behålla personal med relevant erfarenhet.					Genom förs	Sammanställning av åtgärder är redovisad för ordf/presidium.

Bedömningen är att målvärdet kommer att nås för indikatorerna, som visar på läge och förflyttning mot målet under 2023.

Det finns inga indikationer på att HME-värdet kommer vara lägre än 2022. Prognosen stöds också av att sjukfrånvaron är lägre än motsvarande period de senaste åren, samt av att de höga nivåerna i arbetsmängdsmätningen för myndighetsutövningen inte fortsatt öka under 2023. Utfallet för det egna utförandet ligger totalt sett stabilt runt önskvärd nivå.

En inventering har gjorts över pågående och planerade åtgärder på området. Detta kommer presenteras under hösten och fungera som ett underlag för den Kompetensförsörjningsplan som ska tas fram under 2024.

Pågående åtgärder har fokus på utveckling av arbetsmiljön, med hjälp av riktat stöd från HR-avdelningen. Medarbetares upplevelse och syn på vad som kan göras annorlunda fångas upp tydligare genom bland annat en enkät och ökad systematik i avslutningssamtal.

Ambitionen och prioriteringen att nyttja den tilldelade personalbudgeten bidrar till större trygghet i organisationen, vilket påverkar förmågan att utföra fler insatser i egen regi och samtidigt verka för att omfattande externa insatser inte pågår längre än nödvändigt.

Målet att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö utmanas dock också av omvärldsfaktorer utanför nämndens kontroll, så som desinformationsspridningen om IFOs uppdrag och verksamhet.

Strategiskt mål: Antal och andel personer som är beroende av långvarigt försörjningsstöd ska minska

Många familjer och enskilda som har en svårare social situation och mer omfattande insatser från Socialnämnden behöver under längre perioder även försörjningsstöd. En förutsägbar ekonomisk situation är ofta en nödvändig bas för att förändra sin vardagssituation och sitt mående, för att i kommande nästa steg etablera en sysselsättning och närma sig arbetsmarknaden. Socialnämndens verksamheter erfar återkommande att den process som är normen kring ansökning, handläggning och bedömning av försörjningsstöd är utmanande för personer i akut eller långvarig social problematik.

Socialnämndens verksamheter och Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen (GAF) har idag strukturer för strategiskt samarbete, och överenskommelser för ansvar i handläggning. Detta behöver utökas för att säkerställa ett enkelt och välkänt arbetssätt för att socialnämndens bättre ska kunna stödja enskilda i sina kontakter med GAF.

Nämndmål: Socialnämnden ger vid behov enskilda stöd att etablera kontakt med Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
x		

Indikatorer för uppföljning av målet	Prognos 2023	Målvärde 2023
En skriftlig beskrivning över strukturer för samordning kring enskilda har fastställts gemensamt med GAF.	Genomförs	Strukturen är redovisad för ordf/presidium.

Bedömningen är att målvärdet för 2023 kommer att nås, i den del Socialnämnden har rådighet över. En planering finns för att upprätta en beskrivning över befintliga strukturer och processer, samt identifierade utvecklingsbehov. Detta kan sedan ligga till grund för en strategisk diskussion kring åtgärder och gemensamt utvecklingsarbete.

Strategiskt mål: Valfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet

Socialnämndens verksamheter ska hålla hög kvalitet. Det innebär bland annat rättssäkra processer och beslut, välfungerande intern o extern samverkan med medborgaren i centrum och utförande av insatser med utgångspunkt i evidensbaserad praktik.

För att understödja socialtjänstens systematik i kvalitetsarbetet har Socialstyrelsen utformat föreskrifter och allmänna råd på området. För att säkerställa att föreskriften kan följas har kommunen upphandlat ett systemstöd.

Nämnden har under några år haft en utmaning i att upprätthålla systematiken i det systematiska kvalitetsarbetet. Under 2023 görs ett omtag för att säkerställa efterlevnad av föreskriften och att exempelvis rutiner och stöddokument i IT-stödet upplevs som tillgängliga och stödjande för medarbetarna.

Nämndmål: Socialnämnden har ett systematiskt kvalitetsarbete.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
x		

Indikatorer för uppföljning av målet		Utfall 2022	Prognos 2023
De fem kravdelarna i författningen SOSFS 2011:9 finns på plats i IT-stödet för kvalitetsledningssystem.	Verksamhetsbeskrivning	Saknas	Finns
	Lagkravlista	Saknas	Finns
	Processer	Finns till viss del	Finns
	Rutiner	Finns till viss del	Finns
	Systematiskt förbättringsarbete	Finns till viss del	Finns
		Målvärde 2023	
	5 av 5 delar	5 av 5 delar finns på plats	

Prognosen är att målvärdet kommer att nås, i form av att författningens formella krav på socialtjänstens kvalitetsledningssystem kommer vara uppfyllda när 2023 är slut. Alla delar är dock föränderliga vilket innebär att arbetet med att skapa och upprätthålla ett relevant kvalitetsledningssystem med nödvändighet bedrivs kontinuerligt. Med en systematik på plats finns bättre förutsättningar för att säkerställa en hög kvalitet, samt upptäcka och åtgärda brister som uppstår.

3.2 Övriga mål och uppdrag

Nämndmål: Socialnämnden digitaliserar de processer där det är lämpligt, bland annat som en förberedelse för ett mer aktivitetsbaserat arbetssätt.

Syftet med uppdraget kopplat till nämndmålet är att så långt som möjligt hantera all information endast digitalt. Det möjliggör mer effektiva, tillgängliga och säkra arbetssätt än idag, samt att det motverkar dubbelhantering av information som idag ofta lagras både digitalt och i pappersformat.

Genom att samla all information digitalt kan invånare också lättare få del av den. Verksamheterna kan dessutom minska tiden medarbetarna lägger på administration och öka möjligheten att använda informationen för bland annat automatiserade processer, beslutsstöd, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring, egenkontroll och statistik.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
x		

Indikatorer för uppföljning av målet	Utfall 2022	Målvärde 2023
Inköpt volym utskriftspapper	Ca 400 000 papper	Lägre än 2022

Prognosen är att målvärdet kommer nås genom en lägre volym inköpta utskriftspapper 2023 jämfört med 2022. Utifrån varje enhets informationshanteringsplan görs handlingsplaner för en digitaliserad hantering av information där pappershantering inte är nödvändig. Det innebär att pappersvolymen även bedöms fortsätta minska minst under 2024.

Nämndmål: Socialnämnden genomför barnkonsekvensanalyser inför strategiska och verksamhetsförändrande beslut som direkt eller indirekt berör barn.

Enligt Barnkonventionen (artikel 3.1) ”ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa”. Detta gäller åtgärder som rör såväl enskilda barn, som grupper av barn. Inom Socialnämndens verksamheter ingår prövningar av barns bästa som en naturlig del i det vardagliga beslutsfattandet. Vad gäller beslut av mer strategisk karaktär saknas ofta en bredare bedömning av barns bästa, eller en så kallad barnkonsekvensanalys.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
x		

Indikatorer för uppföljning av målet	Målvärde 2023
Områdesledningen begär barnkonsekvensanalys i relevanta uppdragsdirektiv för verksamhetsutveckling, och begärda analyser presenteras i uppdragsrapport.	Analysen begärs och redovisas i enlighet med planering.

Områdesledningen har begärt barnkonsekvensanalys i fyra uppdrag om verksamhetsutvecklande kartläggningar/utredningar. Uppdragen har ännu inte rapporterats, men prognosen är att analyserna kommer genomföras enligt planering.

Särskild rapportering av utvecklingsarbete

Angående nyformad IFO-verksamhet i Vivalla - I början av 2023 samlokaliseras personalen vid Socialkontor Vivalla med övriga myndighetsutövande personal på Ribbingsgatan. Förflyttningen beslutades utifrån en riskanalys där betydande brister i arbetsmiljö och säkerhet identifierades, vilket tidsmässigt sammanföll med att Arbetsmiljöverket bedömde att verksamhetens lokaler inte var ändamålsenliga.

Under våren beslutades om en annan verksamhetsinriktning och en annan organisering av nämndens lokalt baserade verksamhet i Vivalla. Verksamheten heter nu *Råd och stöd Vivalla*, och har det övergripande syftet att bedriva en relevant individ- och familjeomsorg som är nära familjerna, med fokus på föräldraskap och yngre åldrar.

Lokalerna sågs över utifrån den nya inriktningen och efter dialog med Arbetsmiljöverket har nu verksamheten en godkänd lokal. Från mitten av september är den nya medarbetargruppen på plats. Den består av fem kuratorer med gedigen socionomerfarenhet och med god spridning avseende kön och ålder.

Under hösten kommer en samverkansinriktad verksamhet byggas upp, med målet att ge föräldrar och familjer attraktiva erbjudanden om att tillhandahålla lättillgängligt stöd. Arbetet ska bedrivas nätverksinriktat och relationsskapande, genom ett lättillgängligt stöd i tidigare skede.

I uppbyggnadsarbetet ingår att tydliggöra processer och informationsflöden för att säkerställa såväl enkla vägar till stöd för medborgare, som ett enkelt samarbete med andra kommunala och externa verksamheter. Parallellt sker analys för bedömning av vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas långsiktigt, för såväl Råd och stöd Vivalla, som Socialnämndens verksamheter i övrigt.

4. Analys av nämndens ekonomi

Budgetförändringar mot verksamhetsplanen

Socialnämnden har tilldelats ökade budgetanslag samt ombudgeteringar under juni-aug, detta avser:

- Lönekompensation Kommunals avtal
- Ombudgetering, del av Kommundirektörens effektiviseringskrav
- Rättning av belopp för tilläggsanslag för hyror

Aktuell budgetram 2023-05-30	Tilläggsanslag lönerrevision kommunals avtal	Ombudgetering effektiviseringskrav	Rättning hyresindex	Aktuell budgetram 2023-08-30
654 442 tkr	115 tkr	-103 tkr	-78 tkr	654 376 tkr

Delårsresultat och prognos – ekonomi

Utfallet för perioden januari till och med aug är 506,6 mnkr av en budget på 654,4 mnkr vilket gör att 77 procent av budgeten är förbrukad och Socialnämnden har därmed ett underskott på 29,6 mnkr mot periodens budget. Utfallet är knappt 100 mnkr högre än för samma period 2022.

Externa vård- och behandlingskostnader visar för perioden ett underskott på 72 mnkr. Detta till följd av fler insatser än det finns utrymme för i budget. Det är konsulentstödda familjehem som ökat mest i jämförelse till förra året. Samtidigt löper många placeringar på över åren. I prognosen bedöms antalet personer per dygn ligga på en lägre nivå som utfallet för perioden jan-aug.

Sedan årsskiftet har verksamheten tagit över IoP och avtal från Programnämnden. Utfallet för perioden är ca 11 mnkr och förväntas landa på ett underskott i jämförelse till budget. Bedömningen är att nämnden inte har fått full kompensation för avtalade kostnad, utredning pågår.

Nämndens egna verksamheter bidrar med ett överskott på 2,5 mnkr för perioden jan-aug. Prognosen beräknas till 3,1 mnkr i överskott, det är främst intäkterna som förväntas öka, vilket är hänförligt till statligt medel på förebyggande enheten. Därutöver är det lägre personalkostnader i jämförelse till budget till följd av kompetensförsörjningsutmaningar som bidrar till överskottet.

Ensamkommande barn och unga redovisar ett underskott på 0,4 mnkr för perioden. Verksamheten för EKB bedrivs både inom eget utförande, myndighet och genom externa köp men redovisas separat för att jämföras mot intäkterna från Migrationsverket som ska täcka alla kostnader och väntas gå med ett litet överskott vid årets slut. Här ingår även flyktningmottagande – Ukraina. Verksamheten förväntas ha en ekonomi i balans vid årets slut.

Bedömningen är att nämndens samlade kostnader kommer att uppgå till 735,8 mnkr vid årets slut vilket ger ett underskott på 81,5 mnkr som motsvarar en avvikelse på 12,4 procent mot budget. Nästan hela underskottet väntas inom extern vård och behandling och beräknas till -84,6 mnkr.

Effektivisering

Under våren 2023 påbörjades arbetet med att öka systematiken i effektiviseringsarbetet. Systematiken kommer innehålla återkommande aktiviteter för identifiering av utvecklingsområden och målgrupper vars stöd bedöms kunna ges effektivare, vilket följs av planering för och beslut om åtgärder inklusive hypoteser om effekter, och därefter genomförande och uppföljning i förhållande till uppställda hypoteser.

De åtgärder som är aktuella i olika faser av processen finns sammanställda, och status rörande de pågående åtgärderna redovisas i delårsrapportens bilaga 1.

Sammanställningen visar en lång rad små och stora åtgärder, som i olika utsträckning påverkar stödet till nämndens målgrupper och nämndens samlade ekonomi. En betydande utmaning, ur såväl pedagogiskt som ekonomiskt perspektiv, är att nämndens totala kostnader samtidigt ökar i takt med ökad komplexitet i ärenden och samhällsutvecklingens påverkan i övrigt. De ibland omfattande åtgärderna för organisationen, kan ha stor betydelse för enskilda medborgare, innebära en kvalitetsökning som ger samhällsekonomiska vinster, och innebära att kostnadsökningen hålls tillbaka – men samtidigt inte ha någon nämnvärd påverkan på nämndens utfall för året.

Särskild uppföljning av effektiviseringsåtgärd

I Årsberättelse 2023 aviserades en uppföljning av åtgärden med placeringskuratorer inom ramen för ”hemtagningspaket”. Nu har denna genomförts, se utförligare beskrivning i bilaga 2. Uppföljningen innehåller bland annat hypoteser om alternativa scenarion för berörda ungdomar - utan insatsen. Därifrån har en beräkning gjorts av ekonomiska effekter i och med kortare placeringstid. För de ungdomar där insatsen bedömts ha betydande påverkan på den förändrade situationen (sju ärenden), bedöms hypotetiskt placeringsinsatserna sammantaget förkortats med ca 45 månader. Detta beräknas ha minskat nämndens placeringskostnader med ca 4,1 mnkr. Samma ärenden beräknas ha inneburit en kostnad i form av placeringskurator på ca 138 tkr, vilket ger en minskad kostnad för dessa sju ungdomar på ca 3,9 mnkr, dvs ca 550 tkr per individ. (se även särskild beskrivning i delårsrapportens bilaga 2)

Inom ramen för ”hemtagningspaketen” etablerades också akut- och utredningsplatser på HVB-hemmet Multigruppen. Helåret 2022 kostade insatsen ca 4,9 mnkr.

Alternativkostnaden med motsvarande antal dygn i externt HVB beräknas till ca 6,9 mnkr, dvs en positiv effekt på ca 2 mnkr.

4.1 Enheternas delårsresultat och prognos

Nämnden har ett underskott på 79,6 mnkr fram till och med augusti. Prognosen visar ett underskott på 81,5 mnkr.

Verksamhet	Bokslut 2022, mnkr	Budget 2023, mnkr	Periodens budget, mnkr	Periodens utfall, mnkr	Periodens avvikelse, mnkr	Prognos helår, mnkr	Avvikelse Budget-Prognos helår, mnkr
Övergripande & nämnd	-11,5	-27,3	-18,1	-17,8	0,3	-26,1	1,2
Förebyggande & familjecentraler	-26,0	-29,4	-18,7	-18,9	-0,2	-28,4	0,9
Myndighet	-113,4	-125,7	-80,0	-79,5	0,5	-125,1	0,6
Eget utförande	-160,9	-179,3	-115,1	-113,3	1,8	-178,9	0,4
Ensamkommande	4,5	-0,7	-0,4	-0,4	0,0	-0,7	0,0
Nettokostnad	-311,9	-361,7	-231,9	-229,4	2,5	-358,6	3,1
Externa vård- och behandlingskostnader	-329,7	-292,0	-194,7	-276,7	-82,0	-376,6	-84,6
Nettokostnad	-637,1	-654,4	-427,0	-506,6	-79,6	-735,8	-81,5

Överskottet inom **Övergripande och nämnd** avser avgifter för kurser och konferenser. Under hösten förväntas fler kostnader komma in relaterat till konferensdagar. Kostnaderna för Larm och bevakning var ovanligt höga under våren, men har återgått till mer vanliga nivåer efter åtgärder och ställningstagande från områdesledningen.

Förebyggande och familjecentraler har för perioden ett underskott på 0,2 mnkr främst till följd av uteblivet statsbidrag gällande ersättning för utsatta områden, dock förväntas ersättningen komma senare under hösten. Prognosen visar ett överskott på 0,9 mnkr och är bland annat hänförlig till vakanta tjänster.

Myndighet visar ett överskott på 0,5 mnkr för perioden och prognosen förväntas landa på ett överskott på 0,6 mnkr. Familjehem har fått statsbidrag på ca 1,2 mnkr avseende förstärkt bemanning inom barn- och ungdomsvården. Det är en minskning med 0,3 mnkr jämfört med tidigare år. Personalkostnader visar ett överskott på 0,3 mnkr, vilket främst är hänförlig till kompetensutmaningar, men förväntas landa på ett underskott på ca 0,7 mnkr i prognos. I jämförelse till tidigare år syns nämligen en förstärkning av bemanningen inom flera enheter.

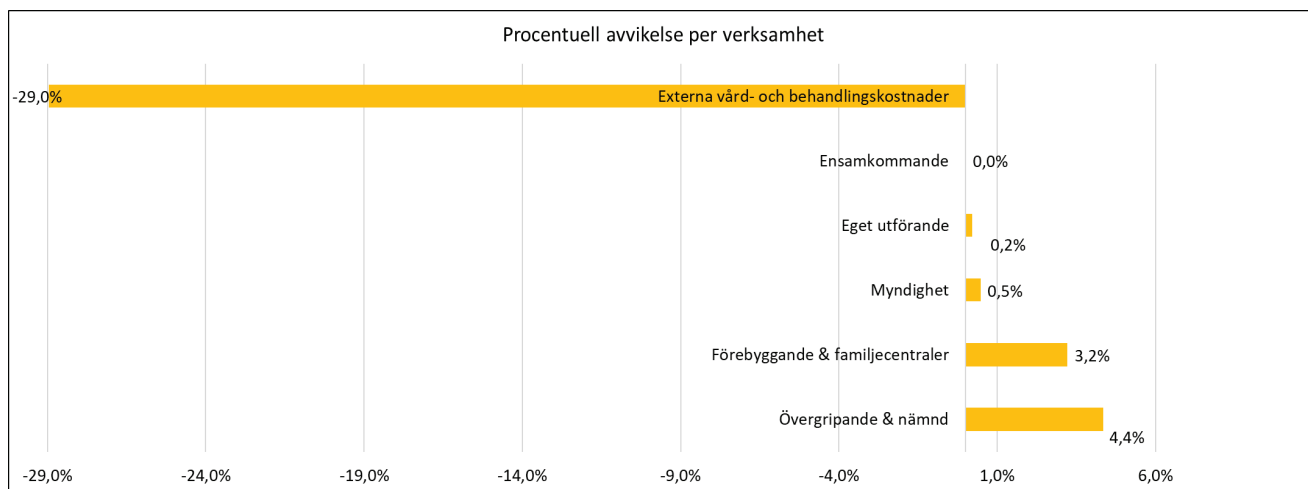
Eget utförande har ett överskott på 1,8 mnkr mot periodens budget, dock förväntas helårsprognosen landa på ett överskott på 0,4 mnkr. Anledningen till ett lägre överskott är bland annat högre kostnader för kurser samt larm och bevakning under hösten. Därutöver visar verksamheten högre kostnader för personalkostnader då verksamheten förväntas ha förstärkt bemanning på några enheter. Barnahus har fakturerat länskommunerna under sommaren och har en prognos på 0,7 mnkr.

Verksamheten för **ensamkommande barn och unga** förväntas ha en ekonomi i balans vid årets slut.

Kostnaderna för **extern vård och behandling** visar ett underskott på 72 mnkr för perioden inklusive återsökt moms, exklusive handlar det om 82 mnkr. Prognosen förväntas landa på ett underskott på 84,6 mnkr. Underskottet är hänförlig till att det har varit betydligt fler individer i insats per dygn än vad budgetutrymmet tillåter, främst avser det konsulentstödda familjehem för barn. Familjehemsplaceringar har dock långa placeringar som löper på över åren.

Antalet personer per dygn för extern vård och behandling bedöms ligga på en lägre nivå än utfallet för perioden. Dygnskostnadsprognosen härleds dock till ackumulerade kostnader för nuvarande nivå av insatser.

Socialnämndens prognostiserade procentuella avvikelse för helåret är -12,4 %, mätt i förhållande till nämndens totala budgeterade kostnader. Stapeldiagrammet visar den procentuella avvikelsen per verksamhet, mätt i förhållande till respektive verksamhets budgeterade kostnader.

4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Verksamhetsgrupp	2022			2023					
	Bokslut	Ack. utfall aug	Förbr. % efter aug	Budget	Ack utfall aug	Förbr. % efter aug	Prognos Helår (Juli)	Prognos Helår (Aug)	Avvikelse Prognos-budget
100 Politisk verksamhet	-2 246	-1 478	73	-2 020	-1 681	83	-2 698	-2 399	-379
551 Missbruksvård vuxna	-109 250	-66 302	159	-50 846	-86 564	170	-49 713	-50 520	326
553 Övrig individ o familjeomsorg	-180 575	-116 534	26	-470 512	-136 860	29	-550 839	-555 652	-85 140
561 Barn och ungdomsvård	-349 163	-227 594	181	-130 318	-280 934	216	-129 095	-126 366	3 952
600 Flyktingmottagande	4 157	3 920	-709	-680	-535	79	-708	-890	-210
Total kostnad	-637 076	-407 988	67	-654 376	-506 574	77	-733 053	-735 827	-81 451

Ovanstående tabell redovisar utfall samt prognos utifrån den nationellt gällande verksamhetsindelningen under nämndens ansvar. Arbetet med att följa kostnader och intäkter utifrån ovan uppställning är en ny typ av redovisning för kommunen. Jämförelse med föregående år är inte helt relevant då organisationsförändring gjordes vid årsskiftet.

Socialnämnden Kontgrupp	2022		2023				Förändring 2022-2023	
	Bokslut, mnkr	Ack utfall tom aug, mnkr	Budget, mnkr	Ack utfall tom aug, mnkr	Prognos augusti, mnkr	Avvikelse budget - prognos, mnkr	mnkr	%
Intäkter								
Avgifter	2,0	1,0	1,7	0,8	1,7	0,0	-0,3	-17%
Bidrag	38,1	23,6	26,3	22,8	31,3	5,0	-6,8	-18%
Försäljning av verksamhet	2,7	1,0	2,7	1,0	2,8	0,1	0,1	2%
Övriga intäkter	3,5	1,5	4,5	10,8	17,4	17,4	13,9	400%
Summa intäkter	46,4	27,2	35,2	35,4	53,2	18,0	6,8	15%
Kostnader								
Personalkostnader	-310,6	-201,0	-344,0	-225,4	-347,7	-3,7	37,1	12%
Lokalkostnader	-30,1	-18,3	-33,7	-22,5	-33,3	0,4	3,2	11%
Köp av verksamhet	-303,6	-191,2	-261,5	-115,8	-341,2	-79,7	37,6	12%
Köp från bemanningsföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
Kapitalkostnader	-0,6	-0,4	-0,7	-0,4	-0,7	-0,1	0,1	11%
Övriga kostnader	-38,5	-22,7	-49,5	-178,0	-66,2	-16,6	27,7	72%
Summa kostnader	-683,5	-433,6	-689,6	-542,0	-789,0	-99,7	105,6	15%
Netto	-637,1	-406,3	-654,3	-506,6	-735,8	-81,5	98,8	16%

Nettokostnad 2022 – 2023

Nämndens nettokostnad väntas öka med totalt 16 procent, vilket motsvarar 98,8 mnkr, från 2022 till 2023. Intäkterna visar en ökning med ca 6,8 mnkr detta beror dock på hur det är budgeterat för ensamkommande barn. Statsbidrag för att täcka kostnader för bemanning inom barn- och ungdomsvården till enheten för familjehem har minskat med ca 0,3 mnkr jämfört med tidigare år.

I samband med den stora volymökningen 2018 ökade nettokostnaderna kraftigt. Volymkompensationen det och kommande år har inte täckt volymökningen och underskottet kvarstår därmed.

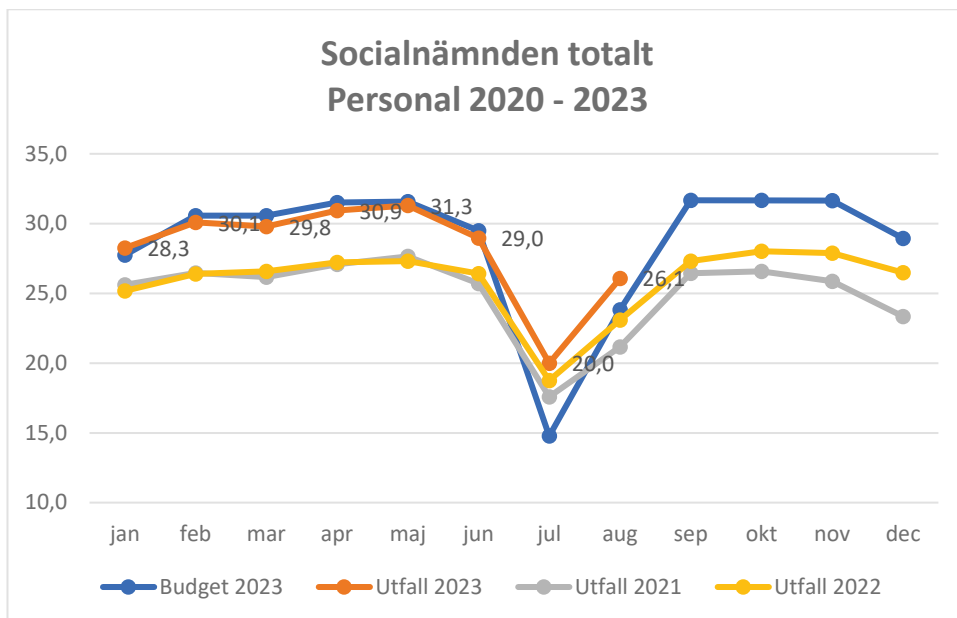
Köp av verksamhet

Köp av verksamhet avser främst köp av extern vård och behandling, inklusive ensamkommande barn och unga. Kostnaden väntas öka med 37,6 mnkr jämfört med helår 2022, bl.a. till följd av ökade dygnskostnader samt fler insatser.

Personalkostnader

Personalkostnaderna väntas öka med 37,1 mnkr jämfört med förra året, inklusive årets löneökningar. Lönekomensationen är ca 7,5 mnkr men täcker inte alla löneökningar. Orsaken till högre personalkostnader är att fler enheter bemannas upp främst inom Myndighetsverksamhet men även inom Eget utförandet.

Nedanstående bild visar personalkostnadsutvecklingen från år 2020 i jämförelse till budget. I år har 102,4 procent av personalbudget förbrukats det gör att matchningen mellan budget och utfall är mer i balans än tidigare år. Detta är i enlighet med planerad åtgärd som över tid antas bromsa utvecklingen inom externa köp.

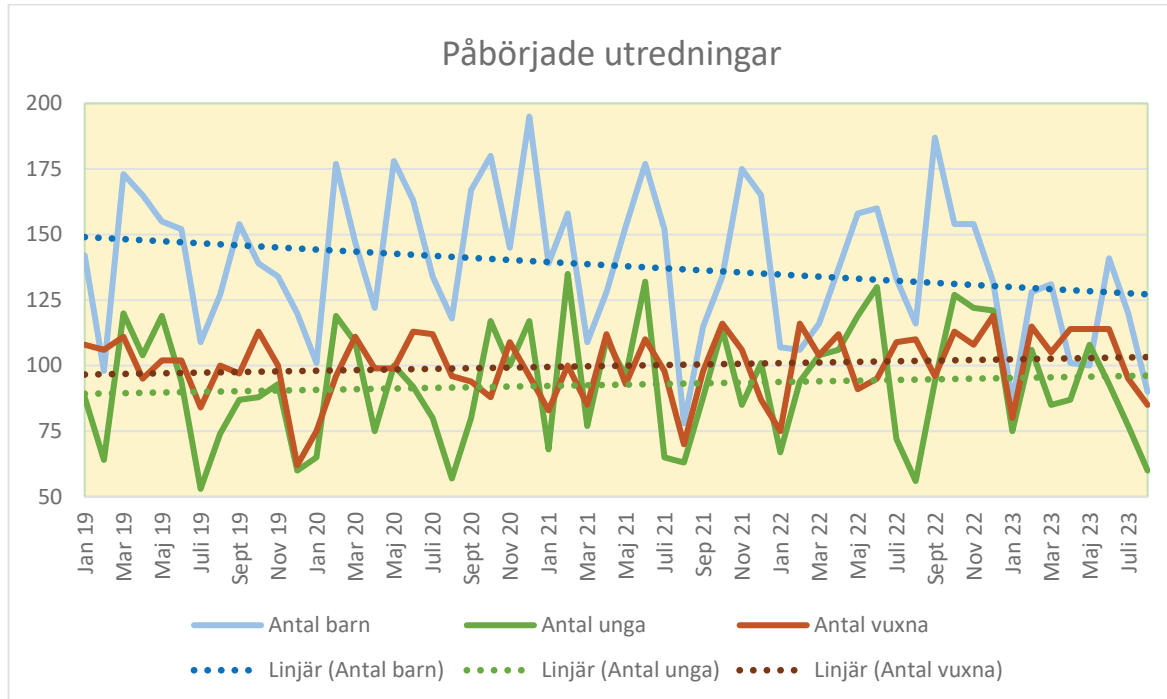
4.3 Verksamheternas delårsresultat och prognos

4.3.1 Verksamhetsförutsättningar

Påbörjade utredningar

Påbörjade utredningar används för att visa på nuvarande inflöde av medborgare i kontakt med Socialnämnden. För att få en bild av helheten behöver redan pågående utredningar samt pågående insatser läggas till.

Antalet påbörjade utredningar varierar mellan månaderna. Trendlinjen är ett medelvärde av de tolv senaste månaderna och visar om antalet påbörjade utredningar ökar eller minskar jämfört med tidigare period.

Antal påbörjade utredningar har i genomsnitt varit 301 per månad, vilket är lägre än de senaste åren. Diagrammet ovan visar att antal genomsnittliga påbörjade utredningar för barn, unga och vuxna minskar något under åren.

Påbörjade utredningar, genomsnitt/mån	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (jan-aug)
Barn	114	143	139	152	140	140	112
Unga	67	81	87	93	95	103	86
Vuxna	84	89	98	99	97	104	103
Totalt snitt/mån	265	313	324	344	331	347	301

Arbetsmängdsmätning

	2021		2022				2023	
	v 36-38	v 48-51	v 9-11	v 20-22	v 36-38	v 48-51	v 9-11	v 20-22
Myndighetsutövning	105%	117%	119%*	128%*	126%	135%	119%	122%
Öppenvård	85%	99%	101%	97%	95%	101%	107%	98%

*Resultat saknas eller påverkas av att flera enheter prioriterat att avstå mätningen.

Arbetsmängdsmätningen följer förhållandet mellan den mängd arbete de aktuella ärendena genererar och hur mycket medarbetarresurs verksamheten har att tillgå utifrån tjänstgöringsgrad och medarbetarnas yrkeserfarenhet. Utvecklingen följs genom fyra mättillfällen per år. Normen för förväntad arbetsmängd i modellen är 100 procent. Rörelser inom spannet 80–120 procent är förväntat.

Placeringar enligt LVU och LVM

Antalet personer med pågående placeringar enligt LVU och LVM någon gång under januari till augusti per år.

Ökningen rörande LVU avser främst vård i HVB.

	jan- aug 2017	jan- aug 2018	jan- aug 2019	jan- aug 2020	jan- aug 2021	jan- aug 2022	jan- aug 2023
Antal unika individer i placering enl LVU	182	185	177	167	182	198	233
varav flickor	97	100	96	87	102	109	130
varav pojkar	85	85	81	80	80	89	103
Antal unika individer i placering enl LVM	26	31	32	29	29	28	25
varav kvinnor	7	9	18	10	11	13	9
varav män	19	22	14	19	18	15	16

Antalet LVM-utredningar har varit avsevärt fler 2022 och hittills 2023, jämfört med tidigare år. Även om inte fler lett till placering.

Beläggning eget utförande

Nämndens egna boenden har en total ackumulerad beläggning för perioden januari till augusti på 87 procent. Boenden med kortare vistelsetid har lägre beläggningsgrad då personer inte kan flytta in och ut samma dag. Behovet av dessa platser varierar även i större utsträckning.

Öppenvårdsgrupperna har en total ackumulerad beläggning på 94 procent till och med augusti. Tabellerna återfinns i bilaga 3.

4.3.2 Övergripande och nämnd, Förebyggande, Myndighet och Eget utförande

Avsnittet omfattar nämndens gemensamma verksamheter för administration, myndighetsutövning samt verksamheterna för nämndens interna utförande. Verksamheten för ensamkommande barn och unga, både myndighet och insatser, redovisas separat.

Avvikelsen mot periodens budget är 2,5 mnkr och beror främst på lägre övriga kostnader som avgifter för kurs- och konferens som förväntas öka senare under hösten.

Intäkterna visar ett överskott på 1,0 mnkr mot periodens budget. Förebyggande enheten och Öppenvård unga har fått ersättning för arbete i utsatta områden på 2,7 mnkr och förväntas få resterade ersättning under hösten, enheten för familjehem har fått statsbidrag på 1,2 mnkr. Personalkostnader visar ett överskott på 0,9 mnkr i prognos. Överskottet beror främst på rekryteringsutmaningar. Övriga kostnader förväntas landa på ett underskott på 0,4 mnkr.

Kontoslag	Bokslut 2022, mnkr	Budget 2023, mnkr	Periodens budget, mnkr	Periodens utfall, mnkr	Periodens avvikelse, mnkr	Prognos helår, mnkr	Avvikelse Budget-Prognos helår, mnkr
Intäkter	14,2	12,6	8,4	9,4	1,0	14,9	2,2
Personalkostnader	-257,6	-287,0	-182,1	-182,6	-0,4	-286,1	0,9
Lokalkostnader	-29,8	-33,7	-22,5	-22,5	0,0	-33,3	0,4
Övriga kostnader	-38,7	-53,6	-35,7	-33,8	1,9	-54,0	-0,4
Nettokostnad	-311,9	-361,7	-231,9	-229,4	2,5	-358,6	3,1

4.3.3 Ensamkommande barn och unga

Socialnämnden har sedan starten 2008 haft uppdraget inom Örebro kommun att sköta utredning, administration, egna och köpta boenden samt återsökning av statsbidrag inom verksamheten för ensamkommande.

Andra förvaltningar som bedriver verksamhet för ensamkommande är förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete, förvaltningen förskola och skola samt överförmyndaren inom kommunstyrelseförvaltningen.

För att veta den totala nettokostnaden för ensamkommande måste socialförvaltningens siffror för boende och myndighetsutövning läggas ihop med andra förvaltnings kostnader.

Aktuella ärenden

I augusti 2023 fanns det totalt 29 barn och ungdomar inom verksamheten. 11 är asylsökande, 4 personer är anvisade enligt massflyktingar från Ukraina och 14 personer är kommunplacerade.

Antal individer 230831																	
	dec-14	dec-15	dec-16	dec-17	dec-18	dec-19	dec-20	dec-21	dec-22	jan-23	feb-23	mar-23	apr-23	maj-23	jun-23	jul-23	aug-23
Asylsökande	41	298	174	65	24	17	9	8	10	11	10	9	9	12	12	11	11
därover flickor				16	6	6	2	3	4	4	4	3	3	3	3	2	2
därover pojkar				49	18	11	7	5	6	7	6	6	6	9	9	9	9
Massflyktingar Ukraina, anvisade Örebro									3	3	3	4	4	4	4	4	4
därover flickor									3	3	3	3	3	3	3	3	3
därover pojkar									0	0	0	1	1	1	1	1	1
Kommunplacerade	94	85	105	103	104	84	59	33	17	14	17	18	14	15	13	13	14
därover flickor				25	31	26	19	7	5	5	6	7	7	6	6	6	6
därover pojkar				78	75	58	40	26	12	11	11	11	9	9	7	7	8
TOTALT	137	383	281	168	130	101	68	41	30	30	30	31	29	31	29	28	29

Under 2023 har sex ungdomar tagits emot som ankomstkommun varav tre har anvisats till Örebro. Utöver dessa har Örebro genom anvisning fått ansvar för ytterligare sex ungdomar. För fyra ungdomar har kommunens socialtjänstansvar upphört i och med att de fyllt 21 år, för två har ansvaret övergått till Migrationsverket. Där utöver har fem avslutats av andra skäl.

Platser

I augusti fanns det totalt 18 boendeplatser inom den egna verksamheten, tre inom utsluss, och 15 inom familjehem.

Ekonomi

Verksamheten bedrivs med medel från Migrationsverket, därmed är budgetutrymmet 0,0 mnkr. Alla kostnader ska täckas av intäkter.

Kontoslag	Bokslut 2022, mnkr	Budget 2023, mnkr	Periodens budget, mnkr	Periodens utfall, mnkr	Periodens avvikelse, mnkr	Avvikelse Budget-Prognos helår, mnkr
Intäkter	11,0	8,1	5,4	13,0	7,6	11,9
Personalkostnader	0,0	-0,7	-0,4	0,0	0,4	0,7
Lokalkostnader	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	0,0	0,0	0,0	-7,5	-7,5	-11,4
Externa köp	-6,1	-8,1	-5,4	-5,9	-0,5	-1,1
Nettokostnad	4,5	-0,7	-0,4	-0,4	0,0	0,0

4.3.4 Externa vård- och behandlingskostnader

Den verksamhet som nämnden inte kan eller får bedriva själva utförs via externa aktörer, dessa redovisas separat. Här ingår även de familjehem och jourhem som har uppdrag och arvoden direkt från Örebro kommun, de som kallas interna familjehem och kontrakterade jourhem.

Avvikelsen för perioden visar ett underskott på 79,6 mnkr mot budget och prognosen visar ett underskott på 84,6 mnkr. Prognosen bygger på att det genomsnittliga antalet personer i insats per dygn är lite lägre än nuvarande antal. Nämnden har under våren fått en utökning av rambudget med ca 9,9 mnkr gällande indexuppräknings av externa köp.

Vad gäller heldygninsatser till barn och unga så är det många som löper på över flera år, och avser stadigvarande placeringar i interna och externa familjehem för barn och unga samt institutionsvård.

Externa insatser	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Budget 2023	jan-aug 2023	Avvikelse prognos-budget
Totalt antal i insats (snitt per dygn)	343	388	414	389	398	425	383	461	-54
Barn (snitt per dygn)	133	139	135	134	134	141	139	165	-37
Unga (snitt per dygn)	138	141	142	133	133	151	133	154	-26
Vuxna (snitt per dygn)	72	108	136	113	123	122	99	134	-27
Genomsnittlig kostnad (kronor per dygn)	2 610	2 225	2 486	2 611	2 690	2 648	2 648	2 982	-259
Total kostnad (mnkr)	237,5	279,6	301,3	285,6	307,2	330,0	292,0	Prognos 376,6	-85
Budgetavvikelse (mnkr)	-2	-6	-5	-17	-32	-54			

Personer med extern insats per dygn budgeterades 2023 vara i genomsnitt totalt 383 personer för att nå en budget i balans. Nämndens ramtilldelning räcker inte till att budgetera för hela det förväntade behovet av lagstadgade insatser till medborgare.

Fram till och med aug har nämnden nämligen köpt insatser till i genomsnitt 461 personer per dygn, vilket är högre än genomsnittet för de senaste åren. I jämförelse med år 2022 är det en ökning med 36 personer i genomsnitt per dag. Det är främst externa familjehem till barn som har fler personer jämfört med föregående år. Även familjehem vuxna missbrukare visar en ökning jämfört med tidigare år.

Andelen barn och unga i extern familjehemsvård har senaste åren legat runt 25 procent, och 2021 ca 30 procent. Hittills i år utgör barn och ungdomar i externa familjehem ca 43 procent av familjehemsplaceringarna.

Barn har i genomsnitt haft 26 fler insatser än budgeterat, insatserna är betydligt dyrare än budget. Periodens avvikelse landar på -31,7 mnkr. Orsaken är främst fördelningen mellan familjehemsformerna. Det är betydligt fler konsulentstödda familjehem och färre interna familjehem än budgeterat samtidigt som de externa/konsulentstödda familjehemmen dyrare än de interna. Det handlar om att det är svårt att hitta egna familjehem, konkurrensen är stor. Barn hamnar i långa jourplaceringar och till slut så placeras barnet i ett konsulentstött hem när det bedöms som barnens bästa utifrån anknytning mm. Utfallet för perioden januari till juni påverkas också av att en handfull barn har stödbehov i HVB-vård som ger en kostnad mellan 6 upp till 16 tkr/dygn. Under denna period är utfallet för gruppen ca 13,7 mnkr. För unga avser denna kostnad 13,1 mnkr.

Unga har i genomsnitt haft 21 fler insatser per dygn än budgeterat och totalt har i genomsnitt 154 unga haft en insats varje dygn till och med augusti. Även här är andelen konsulentstödda familjehem högre än budgeterat vilket ökar kostnaden per familjehemsinsats. En tydlig ökning under perioden är SIS placeringar, som är den dyraste placeringsskategorin. Prognosens avvikelse visar ett underskott på ca 26 mnkr på helår. Bedömningen är att antalet genomsnittliga personer fortsätter på en liten lägre nivå än idag.

Vuxna med extern insats har i genomsnitt varit 134, vilket är högre än utfallet under de senaste åren. Periodens avvikelse visar ett underskott på 21 mnkr. Det syns en ökning på öppenvårdsmisbrukare jämfört med tidigare månader. Behovet av insatser är högre än vad budget tillåter. I prognosen bedöms antalet personer i insats i genomsnitt per dygn ligga på en liten lägre nivå än genomsnittet idag.

4.4 Investeringar

Investeringsbudgeten är en separat kommundemensam budget. När en investering görs blir det en kapital- och räntekostnad i verksamheten. Den kostnaden måste verksamheten täcka i ordinarie driftsbudgeten.

Nämndens budget för inventarieinvesteringar uppgår till 1 500 tkr, varav 500 tkr är fördelat till Gnistan. Cirka 270 tkr har använts hittills till att köpa arbetsmöbler till Utredning Vuxna samt till Familjehemsenheten.

5. Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Bedömning 2023
Befolkning, antal invånare totalt	155 483	156 381	156 888	158 057	159 050
- kvinnor	78 304	78 785	79 114	79 669	80 129
- män	77 179	77 596	77 873	78 388	78 921
Medarbetare					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	460	424	416	438	Öka
- andel kvinnor	82%	82%	83%	83%	
- andel män	18%	18%	17%	17%	
Antal visstidsanställda, årsarbetare	26	39	31	26,5	Öka
- andel kvinnor	85%	84%	86%	-	
- andel män	15%	16%	14%	-	
Antal timavlönade, årsarbetare	16,0	16,5	14,6	17	Nivå
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	97,1%	97,6%	98,1	98,2	Nivå
- kvinnor	97,3	97,8	98,1	98,3	
- män	96,5	96,6	98,1	98,1	
Verksamhet					
Antal aktualiserade ärenden på socialkontor	11 353	13 009	12 790	12 381	Öka
- andel flickor/kvinnor	45%	45%	47%	46%	
- andel pojkar/män	55%	55%	53%	54%	
Antal unika personer som utretts på socialkontor	3 681	3 704	3 503	3 723	Nivå
Institutionsvård antal unika placeringar (personer)	381	328	352	346	Öka
- andel flickor/kvinnor	40%	40%	40%	42%	
- andel pojkar/män	60%	60%	60%	58%	
Antal externa dygn i familjehemsvård barn (exkl. Ensamk.)	-	6 378	11 651	18 491	Öka
Antal externa dygn i familjehemsvård unga (exkl. Ensamk.)	-	11 339	12 409	15 215	Öka
Familjehemsvård antal unika placeringar (personer)	401	356	335	362	Öka
Vårddygn, institutionsvård, HVB	55 154	46 936	49 263	48 128	Öka
Vårddygn, familjehemsvård, externt/internt, LVU/SoL	98 487	85 270	82 999	89 895	Öka
Genomsnittlig kostnad per vårddygn (ovägt medelvärde) (exkl ensamk.)	2 486 kr	2 686 kr	2 690 kr	2 648 kr	Öka
Invånare 0–20 år utredda enl SoL, LVU el LVM, av 1 000 inv 0–20 år (exkl EKB)	69	68	65	70	Nivå
- andel flickor/kvinnor	65	64	65	68	
- andel pojkar/män	72	71	66	71	
Invånare 0–20 år i biståndsbeslutad öppenvård, av 1 000 inv 0–20 år (exkl EKB)	23	21	22	20	Nivå
- andel flickor/kvinnor	21	20	21	20	
- andel pojkar/män	24	23	23	20	
Invånare 0–20 år placerade på institution eller i familjehem, av 1 000 inv 0–20 år (inkl EKB)	3	4	4	4	Nivå
- andel flickor/kvinnor	3	4	4	5	
- andel pojkar/män	3	5	4	4	

6. Bilagor

Bilaga 1: Beslutade åtgärder

Tabell: Beslutade åtgärder, senast uppdaterad: 2023-09-15						
Beslutad åtgärd 1	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förstärkt bemanning i syfte att minska kostnadsdrivande externa köp av vård och behandling.	2022-01-20 2023-02-16	Soc 1525/2020 Soc 118/2023				Den förväntade effekten är högre effektivitet i handläggningen och högre andel insatser i egen regi.
Kommentar	Tidigare år har nämnden haft en balanspost på 7,0 mnkr gällande outnyttjade personalkostnader som förväntades balanseras av överskott inom övriga egna verksamheter. Denna balanspost är borttagen och i stället fördelad till verksamheterna för att kunna säkra grundbemanningen, effektivisera processerna och skapa förutsättningar för ett utökat internt utförande. Inför 2023 har flera verksamheter bedömt att det finns eget utrymme att förstärka grundbemanningen. Åtgärden följs förutom via ekonomisk uppföljning bla genom modellen med arbetsmängdsmätning. Efter augusti 2023 syns en bättre matchning mellan personalbudget och utfall jämfört med tidigare år. 102,4 % av periodens budget har hittills utnyttjats. Prognosen visar ett litet överskott vid årets slut.					
Beslutad åtgärd 2	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Ökade förutsättningarna att rekrytera och behålla uppdragstagare i form av familjehem och jourhem. Flera deluppdrag.	2021-06-17	Soc 1057/2023 mfl				Ökade förutsättningar för insatser i egna familjehem och därigenom lägre kostnader för externa köp/konsulentstödda familjehem.

Kommentar	Uppdraget innehåller flera delar. Stödet till familjehem utvecklas och förbättras genom tjänstedesign. A) Processen för placering och uppföljning av vården i jour- och familjehem utvecklas tillsammans med utredningsverksamheten. Implementering pågår av justerad process för övergång till stadigvarande vård. Under hösten påbörjas utveckling av processen för jourplacering. B) En modell med mentorsfamiljer provas, som en del i stödutbudet till kommunens familjehem i egen regi. I dagsläget finns 5 mentorsfamiljer och 13 länkfamiljer som får stöd av dessa. Modellen justeras kontinuerligt. Testperioden är slut i november. Redan nu syns goda effekter och planering pågår därför för uppskalning. C) Utveckling av ett samlat och professionaliserat umgängesstöd (även Familjerättens umgängesstöd berörs). D) Utveckling av processen för vårdnadsöverflytt.					
Beslutad åtgärd 3	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Optimal placeringstid av ungdomar i extern vård genom kompletterande öppenvård – "hemtagningspaket".	2020-02-18	Soc 967 /2019				Förväntad effekt är kortare placeringstid och snabbare återgång till hemmaplanslösningar, vilket innebär lägre kostnader per dygn. Målet är att en ungdoms sammantagna insatstid vid behov av placering, ska vara billigare än innan det nya arbetsättet.
Kommentar:	År 2020 startade nämnden ett arbete med att korta tiden på institution för unga till förmån för öppenvård på hemmaplan, "hemtagningspaket". Beslut fattades 2021 om att utöka den interna öppenvården för att möjliggöra effekter och en uppföljning har gjorts under sommaren 2023. Den innehåller bland annat hypoteser om alternativa scenarion utan insatsen. Därifrån har en beräkning av ekonomiska effekter i och med kortare placeringstid. För de ungdomar där insatsen bedömts haft betydande påverkan på den förändrade situationen (sju ärenden), bedöms hypotetiskt placeringsinsatserna sammantaget förkortats med ca 45 månader. Detta beräknas ha minskat nämndens placeringskostnader med ca 4,1 mnkr. Samma ärenden beräknas ha inneburit en kostnad i form av placeringskurator på ca 138 tkr, vilket ger en minskad kostnad för dessa sju ungdomar på ca 3,9 mnkr, dvs ca 550 tkr per individ. (se även särskild beskrivning i delårsrapportens bilaga 2)					

Beslutad åtgärd 4	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Identifiera insatser från Socialnämnden som kan utföras i kommunal respektive extern regi.	2020-10-15	Soc 1063/2020				Målsättningen med åtgärden är att skapa långsiktiga och hållbara planeringsförutsättningar för nämndens eget utförande, vilket även innebär fler insatser i hemmaplanslösningar.
Kommentar:	Riktlinje för biståndsbeslut angående vuxna fastställdes av nämnden under hösten 2021 och en beställning/överenskommelse för motsvarande eget utförande fastställdes av förvaltningschef/biträdande i maj 2022. I maj 2023 antog nämnden ett ställningstagande angående fördelning av insatser mellan intern och extern regi, inom vuxenområdet. I maj 2023 fastställdes också beställning/överenskommelse för eget utförande rörande barn och unga. Beslutade åtgärder 5-8 har tillkommit som resultat av uppdraget.					
Beslutad åtgärd 5	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Utökning av nyktra boendeplatser för vuxna	2023-05-24	Soc 619/2023				Beskrivna förutsättningar för högre andel nyktra boendeplatser i det egna utförande. Bättre kontroll över kvalitet och ett mer sammanhängande stöd för den enskilde.
Kommentar:	Mål med uppdraget: Beskriva vilka förutsättningar som krävs för att bedriva planerad verksamhet i planerade lokaler. Göra en ekonomisk kalkyl för genomförandet, som även innehåller jämförelse med att köpa motsvarande platser av externa utförare. Uppdraget är genomfört och bereds inför beslut.					

Beslutad åtgärd 6	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Kartlägga förutsättningarna för intern HVB-verksamhet för yngre barn och ungdomar	2023-05-24	Soc 671/2023				Förutsättningarna för utökad intern HVB-verksamhet undersöks.
Kommentar:	I uppdraget ska det göras en beskrivning av gruppen 10-14 åringar i HVB, samt utförare som används. Utifrån bedömning av relevans görs sedan eventuellt en beskrivning av förutsättningar som krävs för att möta delar av gruppens behov i egen regi.					
Beslutad åtgärd 7	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Utvecklad boendeverksamhet med stöd för ungdomar och unga vuxna	2023-05-24	Soc 672/2023				Förslag på önskvärt läge gällande processer, insatsutbud och verksamhetsinnehåll, samt vilka förändrade förutsättningar som krävs för detta.
Kommentar:	Uppdraget syftar till att ge ett relevant stöd för ett självständigt boende, till unga och unga vuxna (ca 16-25 år) i Socialnämndens egen regi, och där med förbättra medborgarnas förutsättning att etablera ett fungerande och självständigt vuxenliv.					
Beslutad åtgärd 8	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Lägenhetsboende, VINR begränsat skyddsbehov	2023-05-24	Soc 647/2023				Lägre kostnader för skyddat boende, mindre ingripande insats, mer tillgängligt vardagsliv.
Kommentar:	Utredning vuxna och Bogrupper tillhandahåller två utrustade lägenheter med tillsyn och visst stöd, till våldsutsatta vuxna, och deras barn. Boendeformen används när skyddsbehovet är begränsat. Boendetiderna är relativt korta. Efter ett drygt års pilotverksamhet har områdesledningen beslutat att göra verksamheten permanent. Inför detta gjordes en uppföljning. Samtliga deltagare vid uppföljningen anser att verksamheten är mycket välfungerande och uppfyller sitt syfte. Beräknat på 80% beläggning kostar lägenhetslösningen ca 650 kr/dygn och familj. Motsvarande insats i skyddat boende kostar ca 2 300 kr/dygn. Under hösten kommer bedömning om eventuell utökning göras.					

Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Mer digital handläggning o dokumentation	2023-02-02	Soc 41/2023				Ökade förutsättningar att effektivisera och automatisera arbetsprocesser. På sikt kraftigt minskade kostnader för bla papper, skrivare och arkivering.
Kommentar:	Utifrån varje enhets informationshanteringsplan görs handlingsplaner för en digitaliserad hantering av information där pappershantering inte är nödvändig. Det innebär att pappersvolymen även bedöms fortsätta minska minst under 2024.					
Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Samtliga interna HVB kan ta emot ungdomar från 13 år	2023-02-28					Möjliggöra HVB-vård för fler barn i Örebro, där fungerande delar i vardagen kan fortsätta och viktiga relationer upprätthållas lättare. Öka förutsättningarna för tidigare kvalificerad och samordnad behandling. Minskat behov av köpt vård.
Kommentar:	Förändringen har fått genomslag. Från något enstaka tillfälle med placering av 13-14 åringar, till flera löpande placeringar under senaste månaderna.					
Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Särskilt kvalificerade kontaktpersoner	2023-03-10	Ks 249/2023 Soc 1267/2023				Bättre och långsiktigt stöd till ungdomar som riskerar etablera en kriminell livsstil. Minskat behov av placering alternativt kortare placeringstid, och där med lägre kostnad.

Kommentar:	Satsningen är finansierad med statsbidrag under 2023. Uppföljning pågår. Utifrån hypoteser om alternativkostnader för aktuella ärenden, utan att insatsen Särskilt kvalificerade kontaktperson beviljats, görs en preliminär beräkning på lägre placeringskostnader motsvarande totalt 15 mkr för 10 ärenden. Borträknat personalkostnader blir effekten ca 1,3 mkr lägre kostnad per ungdom med insatsen.					
Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad resurs som företrädare i domstol						Lärande i organisationen, begränsa advokatkostnader.
Kommentar:	Justeringar av uppdrag och resursåtgång för intern lösning genomförs i verksamheten. Den interna lösningen beräknas kosta 424 kr/h och extern företrädare via juristföretag kostar 2100 kr/h.					
Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad placeringssamordning, införande av digital tjänst						Effektivare process vid placering hos extern utförare. Ökad systematik i kontroll av externa utförare.
Kommentar:	Förvaltningsledningen har beslutat att införa en befintlig digital tjänst. Upphandlingsprocess ska inledas. Införande väntas under 2024.					
Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Ta fram ett ställningstagande om systematiserat nätverksarbete	2023-08-30	Soc 772/2023				Frigörande av enskildas egna resurser som kan ersätta eller komplettera insats.
Kommentar:						

Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Ta fram ett ställningstagande om prioritering vid val av insats och utförare	2023-08-30	Soc 772/2023				Tydligare styrning och bättre förutsättningar för verksamhetsuppföljning. Stöd till socialsekreterare.
Kommentar:	För att understödja ställningstagandet ska också checklistor inför val av insats och utförare tas fram.					
Beslutad åtgärd	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad målgrupp ungdomsboende, båda är könsmixade	2023-03-21	Soc 437/2023				Högre beläggning, förbättrad matchning
Kommentar:	När individer bedöms ha behov av plats i ett könsseparat stödboende genomförs insatsen av extern utförare. Det är långa processer för inflytt i ungdomsboende, vilket gör att åtgärden ännu inte gett mätbar effekt.					

Bilaga 2

Särskild uppföljning av effektiviseringsåtgärd - "hemtagningspaket"

Under 2020 in i 2021 etablerades arbetssättet med "hemtagningspaket". Där ingår att en parallell öppenvårdsinsats vid placering av ungdomar, i syfte att redan från starten av placeringen skapa förutsättningar för en förändrad situation på hemmaplan, och därigenom undvika längre placeringstid än nödvändigt. Under 2022 utökades behandlingsgruppen hos Öppenvård ungdom med två kuratorer särskilt inriktade på placerade ungdomar.

I syfte att utvärdera arbetssättet har en sammanställning gjorts av 36 avslutade ärenden. 10 externt HVB, 4 internt HVB, 18 jourhem, 4 SiS-hem. Dessa fördelar sig på 17 behandling, 8 omsorg och 11 skydd från hot och våld - som primär orsak till placeringen.

I ett flertal placeringsärenden, när det rör ungdomar med kriminalitetsrelaterat problematik, har motsvarande uppdrag istället gått till Förstärkt öppenvård ungdom, eller genom uppdrag som Särskilt kvalificerad kontaktperson.

Uppdragen till placeringskuratorerna har varit väldigt skiftande och innehållit såväl generell stöd till ungdom och förälder utifrån aktuell situation, som kartläggning av problematiska situationer och vidare stödbehov, samt stöd för utvecklade relationer och strukturer för en fungerande hemsituation.

I flera ärenden har kontakten med placeringskuratorn inneburit att situationen i familjen fått en fördjupad och nyanserad bild, vilket inneburit barnperspektivet har kunnat lyftas fram på ett tydligare och ibland avgörande sätt.

De 36 ärendena finns på en normalfördelningskurva vad gäller effekt för ungdomen/familjen, som bedöms kunna härledas till insatsen; 15 ärenden med ingen/obetydlig effekt, sju ärenden med liten/begränsad effekt och 14 ärenden med stor/betydande effekt.

I ärenden med obetydlig effekt har ungdomens och/eller föräldrarnas mottaglighet för förändring genomgående varit mycket liten. Ärenden där insatsen bedöms ha haft liten men ändå viss betydelse har som regel övergått i andra interna insatser, HVB eller öppenvård.

I ärenden där insatsen bedöms ha gett stor samlad effekt, har arbetet inneburit ett betydelsefullt bidrag till ungdomens och familjens fortsatta utveckling. I fem av dessa 14 ärenden har insatsen bidragit till en bra matchning vid nödvändig fortsatt placering.

I sju av de 14 ärendena har insatsen bidragit till att ungdomen kunnat återgå i föräldrarnas omsorg tidigare än vad som annars bedöms skulle varit aktuellt. Hypotetiskt bedöms placeringsinsatserna, sammantaget för dessa ungdomar förkortats med ca 45 månader. Detta beräknas ha minskat nämndens placeringskostnader med ca 4,1 mnkr. Samma ärenden beräknas ha inneburit en kostnad i form av placeringskurator på ca 138 tkr, vilket ger en total minskad kostnad för dessa sju ungdomar på ca 3,9 mnkr, dvs ca 550 tkr per individ.

Inom ramen för "hemtagningspaketen" etablerades också akut- och utredningsplatser på HVB-hemmet Multigruppen. Helåret 2022 kostade insatsen ca 4,9 mnkr.

Alternativkostnaden med motsvarande antal dygn i externt HVB beräknas till ca 6,9 mnkr, dvs en positiv nettoeffekt på ca 2 mnkr.

Bilaga 3

Beläggning eget utförande

Nämndens egna boenden har en total ackumulerad beläggning för perioden januari till augusti på 87 procent. Boenden med kortare vistelsetid har lägre beläggningsgrad då personer inte kan flytta in och ut samma dag. Behovet av dessa platser varierar även i större utsträckning.

Önskad beläggningsgrad på boenden är 95 procent. Boenden med kort insatstid har få platser vilket gör att en tom plats ger stort utslag. Bedömningen är att beläggningsgraden därmed kommer att vara lägre.

Beläggningsgrad % 2023	Platser	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Ack 2023	Ack 2022
HVB (Ungdom)	29	94	90	99	105	101	88	73	73	90	92
Stödboende Ungdom	21	66	79	79	70	88	82	79	83	78	85
Stödboende Vuxen	51	84	73	81	64	72	80	86	83	78	84
Referensbostad (Vuxen)	14	100	100	100	100	100	100	100	100	100	99
Totalt (ovägt medelvärde)	115	86	85	90	85	90	88	84	85	87	90

Gruppbehandling i öppenvård

Öppenvårdsgrupperna har en total ackumulerad beläggning på 94 procent till och med augusti.

12-stegsgruppen och KBT-gruppen har 8 platser var, de har dock inte fullt hela månaden.

Beläggningsgrad % 2023	Platser	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Ack 2023	Ack 2022
Gruppbehandling Vuxen	16	88	100	106	81	69	75	81	44	94	77